

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE pentru modificarea și completarea Legii nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

În prezent, în Europa, peste 23 de milioane de persoane se află în șomaj. Concluziile Consiliului European informal din 30 ianuarie 2012 relevă faptul că nivelul ratei șomajului în special în rândul tinerilor va rămâne ridicat dacă nu vor fi îmbunătățite ratele creșterii. În acest context, este necesară menținerea nivelului de ocupare a forței de muncă și crearea de noi locuri de muncă, inclusiv în cadrul „economiei ecologice”. Astfel, trebuie implementate măsuri concrete pentru a depăși „necorelarea competențelor” și „necorelarea geografică”. În același sens, trebuie reformate piețele muncii și corelate costurile forței de muncă cu productivitatea. Toate aceste aspecte trebuie abordate la nivelul Statelor Membre, cărora le revine sarcina să elaboreze și să pună în aplicare inițiative cuprinzătoare cu privire la ocuparea forței de muncă, la educație și la competențe.

Măsurile de reducere a costurilor nesalariale ale forței de muncă, precum reducerea sarcinii fiscale, pot avea un impact considerabil asupra cererii de forță de muncă în rândul lucrătorilor cu un nivel scăzut de calificare și în special în rândul tinerilor. Reducerea segmentării pieței muncii poate contribui semnificativ la deschiderea unor noi oportunități de locuri de muncă pentru tineri. Sunt necesare eforturi deosebite la nivel național în vederea îmbunătățirii ofertei de forță de muncă și a reducerii șomajului în rândul tinerilor:

- accelerarea eforturilor de promovare a primului contact cu viața profesională în rândul tinerilor și a participării acestora pe piața forței de muncă: obiectivul ar trebui să fie ca, la câteva luni de la terminarea studiilor, tinerilor să li se prezinte o ofertă de angajare de bună calitate, opțiunea continuării studiilor, o ucenicie sau un stagiu;
- creșterea substanțială a numărului de ucenicii și de stagii de formare pentru asigurarea faptului că acestea reprezintă oportunități reale pentru tineri, în cooperare cu partenerii sociali și, în măsura posibilităților, integrate în programele de studii;
- reînnoirea eforturilor de a-i readuce într-un sistem de formare pe cei care au părăsit școala timpuriu.

Până în 2020, sistemele de educație și formare profesională ar trebui să fie mai atrăgătoare și deschise tuturor, asigurând un învățământ de calitate și pe deplin adaptat nevoilor de pe piața muncii. Acestea trebuie să fie suficient de flexibile pentru a permite trecerea cu ușurință la un alt sistem de învățământ (învățământ școlar, învățământ superior etc.). Învățarea pe tot parcursul vieții trebuie să fie ușor accesibilă și mai axată pe carieră.

Cele patru obiective ale **Cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale – ET 2020** vizează:

- **realizarea în practică a învățării pe tot parcursul vieții și a mobilității** – sunt necesare progrese privind punerea în aplicare a strategiilor de învățare pe tot parcursul vieții, dezvoltarea cadrelor naționale pentru calificări în legătură cu Cadrul European al Calificărilor și stabilirea unor parcursuri educaționale mai flexibile. Ar trebui să fie extinsă mobilitatea și să se aplice Carta europeană a calității pentru mobilitate;
- **îmbunătățirea calității și a eficienței educației și formării** – toți cetățenii trebuie să poată dobândi competențe-cheie, iar toate nivelurile de educație și formare profesională trebuie să devină mai atractive și mai eficiente;
- **promovarea echității, a coeziunii sociale și a cetățeniei active** – educația și formarea ar trebui să permită tuturor cetățenilor să dobândească și să dezvolte abilități și competențe necesare pentru a permite ocuparea unui loc de muncă și continuarea învățării, cetățenia activă și dialogul intercultural. Dezavantajul educațional ar trebui să fie remediat prin asigurarea unui învățământ preșcolar de înaltă calitate;
- **Stimularea creativității și a inovării, inclusiv a spiritului antreprenorial, la toate nivelurile de educație și formare** – promovarea dobândirii de către toți cetățenii a unor competențe transversale și garantarea bunei funcționări a triunghiului cunoașterii (educație-cercetare-inovare). Ar trebui promovate parteneriatele dintre întreprinderi și instituțiile de învățământ, precum și comunitățile mai largi de cursanți, care să implice reprezentanți ai societății civile și alte părți interesate.

Cadrul „ET 2020” și cele patru obiective strategice ale acestuia reprezintă o bază solidă pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării și, prin urmare, poate aduce o contribuție semnificativă la realizarea obiectivelor Strategiei *Europa 2020*.

Două dintre inițiativele emblematice propuse în cadrul Strategiei *Europa 2020* au o relevanță deosebită pentru educație și formare:

- A. în primul rând, inițiativa *Tineretul în mișcare*, care are scopul de a ajuta tinerii să își valorifice pe deplin potențialul în educație și formare și astfel să își îmbunătățească perspectivele de ocupare a unui loc de muncă. Este nevoie urgentă să se asigure reducerea numărului de tineri care părăsesc timpuriu școala, posibilitatea pentru toți tinerii de a dobândi competențele de bază necesare pentru educația viitoare și sporirea posibilităților de învățare în diferite etape ulterioare ale vieții. Instituțiile de învățământ superior ar trebui să fie încurajate să îmbunătățească relevanța și calitatea cursurilor pe care le oferă, astfel încât să încurajeze o categorie mai largă de cetățeni să urmeze studii superioare, iar mobilitatea în scop educațional a tinerilor ar trebui promovată în întregul sistem de învățământ, precum și în contexte non-formale cum ar fi activitățile de tineret și participarea acestuia. În plus, ar trebui încurajată sporirea experiențelor de învățare la locul de muncă și prin antreprenariat și ar trebui extinse posibilitățile de desfășurare a activităților de voluntariat, a unei activități independente, de muncă și studiu în străinătate;

B. în al doilea rând, inițiativa *O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă*, care subliniază **necesitatea de perfecționare a competențelor și de sporire a capacității de inserție profesională**. Trebuie să se facă progrese pentru a identifica mai bine nevoile de formare, a spori relevanța educației și formării pentru piața forței de muncă, a **facilita accesul persoanelor la posibilitățile de învățare pe tot parcursul vieții și la orientare și a asigura o tranziție ușoară între educație, formare și piața forței de muncă**. Realizarea celor menționate presupune o colaborare mai strânsă și parteneriate între serviciile publice, furnizorii de servicii de educație și formare și angajatori, la nivel național, regional și local. Tranziția către sisteme de calificare bazate pe rezultatele învățării și o mai mare validare a competențelor și aptitudinilor dobândite în contexte non-formale și informale sunt de asemenea deosebit de importante pentru îmbunătățirea capacității de inserție profesională.

România în calitate de Stat Membru al UE trebuie să răspundă cerințelor la nivel european în domeniul ocupării și formării profesionale continue, iar în cadrul acestui domeniu, în sfera formării la locul de muncă prin ucenicie. Cadrul legislativ de reglementare a acestui tip de formare stabilit prin Legea nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă, republicată, și legislația subsecventă necesită o serie de modificări menite să contribuie la realizarea obiectivelor stabilite la Consiliul European din 30 ianuarie 2012 ce vizează **accelerarea eforturilor de promovare a primului contact al tinerilor cu viața profesională și participarea acestora pe piața forței de muncă**.

Principalele obiective ale modificării legislative vizează:

- a) obținerea, de către tineri, a unei formări profesionale de calitate și a unor competențe recunoscute la nivel național, care să permită ocuparea unui loc de muncă și continuarea învățării;
- b) asigurarea necesarului de forță de muncă calificată, de calitate, în funcție de cerințele proprii ale angajatorilor;
- c) simplificarea atribuțiilor angajatorilor care organizează ucenicia la locul de muncă;
- d) sporirea finanțării acestui tip de formare profesională, inclusiv prin utilizarea fondurilor europene.
- e) facilitarea integrării sociale a tinerilor în concordanță cu aspirațiile lor profesionale și cu necesitățile pieței muncii;
- f) sporirea contribuției la creșterea economică, crearea de noi locuri de muncă, coeziunea socială și împlinire personală;
- g) promovarea dialogului social și dezvoltarea parteneriatele la nivel local

Astfel, în conformitate cu angajamentele stipulate în Programul legislativ al Guvernului și Programul Național de Reforme 2011-2013, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale și-a asumat modificarea și completarea Legii nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă, republicată.

Proiectul de act normativ a fost inițiat din necesitatea actualizării cadrului juridic care să

răspundă nevoii de sprijinire a tinerilor care au abandonat școala să își continue studiile și să obțină o calificare, precum și exercițiului de simplificare a legislației și reducerii sarcinilor administrative, așa cum au reieșit și din recomandările studiului „Evaluarea și suportul politicilor publice în România prin intermediul unui sondaj sociologic panel” inițiat și coordonat de către Secretariatul General al Guvernului.

2. Schimbări preconizate

În vederea stimulării participării la ucenicie ca soluție pentru promovarea ocupării și reducerii șomajului în rândul tinerilor, prin prezentul proiect de act normativ este modificată Legea nr. 279/2005, republicată, astfel:

A. Contractul de ucenicie la locul de muncă cuprinde, pe lângă elementele obligatorii ale contractului individual de muncă, următoarele clauze referitoare la:

I. denumirea calificării pe care urmează să o dobândească ucenicul.

II. denumirea furnizorului de formare care desfășoară programul de formare profesională prin ucenicie la locul de muncă.

III. obligațiile suplimentare ale angajatorului, respectiv:

- a) să asigure ucenicului toate drepturile pe care i le conferă un contract de muncă încheiat pe durată determinată proporțional cu timpul lucrat;
- b) să asigure ucenicului pregătirea practică corespunzătoare calificării în care ucenicul se formează profesional;
- c) să asigure ucenicului accesul la pregătirea teoretică corespunzătoare programului de formare profesională finalizat cu certificat de calificare profesională a adulților, în condițiile Ordonanței de Guvern nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- d) să încheie un contract de prestări servicii de formare profesională cu un furnizor autorizat în condițiile Ordonanței de Guvern nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în scopul asigurării programului de formare profesională a ucenicului;
- e) să suporte contravaloarea programului de formare profesională a ucenicului.

IV. obligațiile ucenicului, respectiv:

- a) să desfășoare activitatea în conformitate cu prevederile contractului de ucenicie la locul de muncă;
- b) să participe la pregătirea teoretică corespunzătoare programului de formare profesională finalizat cu certificat de calificare profesională a adulților, în condițiile Ordonanței de Guvern nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- c) să participe la susținerea examenului de absolvire la terminarea stagiilor de pregătire teoretică și practică.

B. Condițiile de acces la un program de ucenicie au fost îmbunătățite prin introducerea obligativității persoanelor care doresc să participe la un program de ucenicie la locul de muncă de a îndeplini

cumulativ următoarele condiții:

a) face demersuri pentru a-și găsi un loc de muncă, prin mijloace proprii sau prin înregistrare la agenția pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau, după caz, reședința ori la alt furnizor de servicii de ocupare, acreditat în condițiile legii;

b) a împlinit vârsta de 16 ani, dar nu mai mult de 25 de ani;

c) nu deține o calificare pentru ocupația în care se organizează ucenicia la locul de muncă;

d) îndeplinește condițiile de acces la formare profesională prin ucenicie la locul de muncă, pe niveluri de calificare conform prevederilor Ordonanței de Guvern nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea a fost abrogată dispoziția referitoare la posibilitatea ca tinerii care au împlinit vârsta de 15 ani să încheie un contract de ucenicie la locul de muncă, în calitate de ucenic, luând în considerare următoarele aspecte:

- noile reglementari stabilite prin Legea nr.1/2011- Legea educației naționale, cu modificările și completările ulterioare, care a modificat structura și modul de organizare a învățământului preuniversitar, situație în care persoanele de până la 16 ani sunt în sistemul de educație;
- accesul tinerilor la formare profesională prin ucenicie la locul de muncă este condiționat de absolvirea învățământului general obligatoriu, conform legislației în vigoare privind formarea profesională a adulților.

C. Evaluarea și certificarea formării profesionale prin ucenicie la locul de muncă se realizează în conformitate cu prevederile legale în vigoare privind formarea profesională a adulților în condițiile în care formarea profesională este organizată prin furnizori autorizați.

D. Finanțarea formării profesionale prin ucenicie la locul de munca se poate realiza din:

- a) resurse proprii ale angajatorilor;
- b) sponsorizări ale persoanelor fizice și/sau juridice;
- c) Fonduri Structurale Europene;
- d) bugetul asigurărilor de șomaj.

E. Controlul modului în care este organizată și se desfășoară ucenicia la locul de muncă:

Controlul asupra modului în care este organizată și se desfășoară ucenicia la locul de muncă se realizează de către inspectoratele teritoriale de muncă, având în vedere prevederile Legii nr. 53/2003-Codului muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora contractul de ucenicie la locul de muncă este contractul individual de muncă de tip particular, iar aplicarea reglementărilor generale și speciale în domeniul relațiilor de muncă, securității și sănătății în muncă este supusă controlului Inspecției Muncii care are în subordine inspectoratele teritoriale de muncă, organizate în fiecare județ și în municipiul București.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic

Prin adoptarea noului cadru legislativ se estimează o creștere a ratei de ocupare a tinerilor aflați în căutarea unui loc de muncă.

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Proiectul nu se referă la acest subiect

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Finanțarea uceniciei la locul de muncă se poate realiza atât din resursele proprii ale angajatorilor, cât și din sponsorizări ale persoanelor fizice și/sau juridice, fonduri structurale europene, bugetul asigurărilor pentru șomaj. Ca urmare se poate estima o influență pozitivă a implementării acestui act normativ asupra mediului de afaceri, care permite asigurarea necesarului de forță de muncă calificată, de calitate, în funcție de cerințele proprii ale angajatorilor, prin extinderea posibilităților de finanțare a acestui tip de formare profesională.

3. Impactul social

Implementarea prevederilor prezentei legi va conduce la:

- facilitarea integrării sociale a tinerilor în concordanță cu aspirațiile lor profesionale și cu necesitățile pieței muncii;

- promovarea de oportunități de ocupare a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, în condițiile în care acestea beneficiază de formare adecvată și câștiguri rezonabile;

- asigurarea necesarului de forță de muncă calificată, de calitate, în funcție de cerințele proprii ale angajatorilor.

4. Impactul asupra mediului

Proiectul nu se referă la acest subiect

5. Alte informații

În limita resurselor financiare alocate, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale va realiza o analiză de impact pentru evaluarea aplicării prevederilor prezentei legi asupra mediului de afaceri, în termen de 1 an de la data publicării actului normativ în Monitorul Oficial al României.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- mii lei -

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Medi a pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						

(i) impozit pe profit							
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:							
(i) contribuții de asigurări							
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:							
a) buget de stat, din acesta:							
(i) cheltuieli de personal							
(ii) bunuri și servicii							
(iii) transferuri între unități ale administrației publice							
b) bugete locale:							
(i) cheltuieli de personal							
(ii) bunuri și servicii							
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:							
(i) cheltuieli de personal							
(ii) bunuri și servicii							
3. Impact financiar, plus/minus, din care:							
a) buget de stat							
b) bugete locale							
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare							
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare							
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare							
7. Alte informații							

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ
Hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completare a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 234/2006.

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare:
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

6. Alte informații

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării actului normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ, prin avizul nr. 1055/11.12.2012.

6. Alte informații:

- Proiectul de lege a fost dezbătut în ședința Comisiei de dialog social de la nivelul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale din data de 07.09.2012;
- Proiectul de act normativ a fost transmis spre consultare Autorității Naționale pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice în vederea avizării.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ va fi afișat pe site-ul MMFPS, conform prevederilor legale în vigoare.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3. Alte informații

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

2. Alte informații

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege anexat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

VICTOR VIOREL PONTA

The image shows the official seal of the Government of Romania, which is circular and contains the text "GUVERNUL ROMÂNIEI" and "PRIM-MINISTRU". Overlaid on the seal is a handwritten signature in black ink.